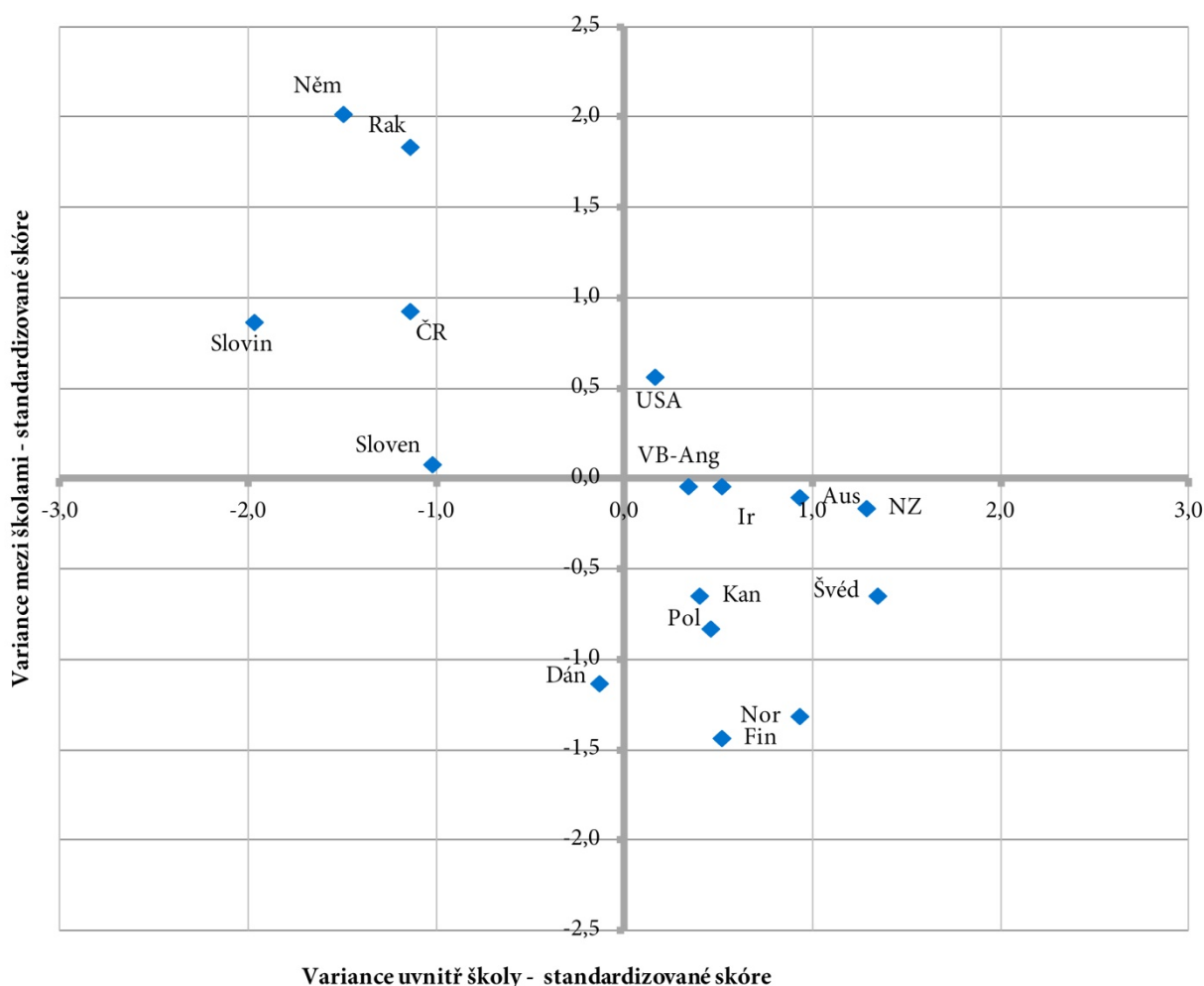


Obrázek 2-94: Postavení sledovaných zemí vzhledem k významu variance mezi školami a variance uvnitř škol pro vysvětlení rozdílů ve výsledcích žáků v hodnocení PISA 2009



Pozn.: Standardizované skóre bylo vypočítáno jako rozdíl průměrné hodnoty dané země od průměru všech sledovaných zemí s následným vydělením směrodatnou odchylkou.

Zdroj: OECD (2010d)

- Druhý faktor je spojen se strategií rozdělování žáků v raném věku do tříd či škol v závislosti na jejich výsledcích, tzv. horizontální a vertikální diferenciaci žáků (viz OECD 2010d). Výzkumy v tomto ohledu ukazují, že tato strategie nezlepšuje výsledky celé populace žáků a současně má negativní dopad na žáky, kteří dosahují nižší úrovně výsledků ve vzdělávání. Na základě této úvahy je často vysvětlována vysoká míra nerovnosti, v raném věku selektivního, německého a rakouského vzdělávacího systému (viz např. OECD 2010a; srovnaj rovněž míru nerovnosti ve vzdělávání rakouských žáků ve 4. třídě a na konci povinného vzdělání v tabulce 2-68). V kontextu víceletých gymnázií je tento aspekt předmětem diskuse také českého vzdělávacího systému (viz také obrázek 2-94 pro postavení sledovaných zemí vzhledem k významu diferenciaci mezi školami). Poznamenejme, že v případě Německa a Rakouska (např. projekt *Neue Mittelschule* v Rakousku) lze pozorovat snahy o snižování selektivity vzdělávacího systému v rané fázi a že obecně doporučován je více flexibilní přístup k seskupování žáků podle výkonnosti, např. v rámci omezeného počtu vybraných předmětů. Poznamenejme, že vysoký podíl zaostávajících žáků jiného jazykového/etnického původu je hlavní